

Shoqata e kontabilistëve të çertifikuar dhe auditorëve të
Kosovës

Kontabiliteti Menaxherial

P2

Nr.

FLETË PROVIMI

Udhëzime/:

1. MOS E HAPNI DERISA T'IU LEJOHET PREJ
MBIKËQYRËSIT
2. ËSHTË E DETYRUESHME PËRGJIGJA E GJITHA
PYETJEVE
3. KOHA E LEJUAR ËSHTË 3 ORË
4. EMRI JUAJ NUK DUHET TË PARAQITET NË ASNJË
FLETË TË KËTIJ PROVIMI.

Data 6.10.2018

PËRMBAJTJA

Pjesa	Maksimumi i Dhënë	<u>-Kujdes! Kjo pjesë është vetëm për përdorim nga ShKÇAK-PIKËT E DHËNA</u>
1. Problemi 1	20	
2. Problemi 2	20	
3. Problemi 3	20	
4. Problemi 4	20	
5. Problem 5	20	
Total	100	

Problemi 1

Bona Sh.p.k është një kompani e sapo formuar në biznesin hotelierik e themeluar nga Kati dhe Petrit Jonuzi. Kati dhe Petriti kanë përvojë të konsiderueshme në industrinë ushqimore dhe kanë një mundësi për të ngritur një biznes ushqim / pije për të shërbyer në tregun turistik gjatë katër muajve nga maji deri në gusht. Biznesi do të jetë i vendosur në Vlorë dhe leja është marrë nga Bashkia e Vlorës për të operuar me një tezgë ushqim / pije pranë plazhit të Vlorës. Aktualisht Kati dhe Petriti po përpiqen të vendosin midis dy opsioneve të mundshme ushqimore / pije. Informacioni përkatës në lidhje me secilën prej opsioneve është treguar më poshtë. Fillimisht, Kati dhe Petriti synojnë të punojnë në tezgë vet pa punësuar ndonjë staf tjetër.

Opsioni 1 - Krepa në plazh

Tezga do të ofrojë krepë të stilit francez me lloje të ndryshme të mbushjes.

Kostimin

Në vend që të ketë një gamë të çmimeve të shitjes, është caktuar një çmim fiks për secilin krep dhe ky çmim është në mes të çmimeve më të larta dhe më të ulëta që priten. Përveç kësaj, një kosto mesatare variable e përbërësve është llogaritur bazuar në mbushjet e mundshme të krepave. Informata të tjera relevante janë si më poshtë:

Çmimi i shitjes për krep (Shitjet e buxhetuara 16,800 krepë)	€ 3,20
Kostoja mesatare variable e përbërësve për krep	€ 1.20
Kosto të tjera të ndryshueshme (tabakatë në dispozicion, paketim etj.)	20% e çmimit të shitjes
Tarifa e licencës që i paguhet Bashkisë	€ 1,600
Qiraja e objekteve (duke përfshirë tavolinat, karriget etj.)	në muaj € 2,000
Sigurimi për katër muaj	€ 1.296

Opsioni 2 - Kafeja e ëndrrave

Kjo tezgë do të ofronte lloje të ndryshme te pijeve kafeje duke përzgjedhur kokrrat më kualitative të kafes.

Kostimi

Përsëri, është vendosur një çmim fiks për të gjitha pijet e kafes dhe ky çmim është në mes të çmimeve më të larta dhe më të ulëta që priten. Përveç kësaj, një kosto mesatare variable e përbërësve është llogaritur në bazë të qumështit, kemit dhe aromatizuesve të tjerë që mund të përdoren për të bërë pije të ndryshme kafeje.

Për të përgatitur kafe kërkohet një makinë e veçantë bariste. Kjo makinë mund të merret me qira nga një kompani e njohur kafeje në baza mujore. Qiraja mujore është 1,006 € plus 0,125 € për filxhan kafe të prodhuar. Informata të tjera relevante janë si më poshtë:

Çmimi i shitjes për filxhan kafe (Shitjet e buxhetuara 12,000 gota kafe)	€ 3,50
Kostoja mesatare variable e përbërësve për filxhan kafe	€ 0.75
Kosto të tjera variable (gotat në dispozicion, lugë, etj)	10% e çmimit të shitjes
Tarifa e licencës që i paguhet Bashkisë	€ 1,600
Qiraja e objekteve (duke përfshirë tavolinat, karriget etj.)	në muaj € 2,000
Sigurimi për katër muaj	€ 1.296

Kërkohet:

(a) Për secilin opcion:

- (i) Kalkuloni pikën e rentabilitetit në të hyra nga shitja . (7 pikë)
- (ii) Nëse Bona kërkon një fitim prej €17,500, sa njësi duhet të shitjen ? (5 pikë)
- (iii) Nëse shitjet aktuale të arritura janë të barabarta me shitjet e buxhetuara, llogaritni marginën e sigurisë në njësi dhe përqindje. (6 pikë)

(b) Rekomandoni se cilin nga opsionet e Bona Sh.p.k duhet të zgjedhë dhe arsyetoni përgjigjen tuaj . (2 pikë)

[Total: 20 Pikë]

Zgjidhja 1

(a)

(i) Pika e rentabilitetit në të hyra nga shitja

	Krepa €	Kafe €
<u>Kostot Fikse</u>		
Tarifa e Licencës që i paguhet Bashkisë	1,600	1,600
Qiraja e objekteve	8,000	8,000
Sigurimi	1,296	1,296
Makina e kafes me kosto	0	4,024
Total kostot fikse	10,896	14,920
Të hyrat nga shitja për njësi	3.20	3.500
Minus: Kostot variabile		
Kostot e përbërësve	1.20	0.750
Kostot tjera variabile	0.64	0.350
Makina e kafes me kosto	0.00	0.125
Total kostot variabile për njësi	1.84	1.225
kontributi për njësi	1.36	2.275
Marzha e sigurisë në % = Kontributi / Shitjet =	0.425	0.65
Pika e rentabilitetit në të hyra nga shitja = <u>Kostot fikse totale</u> =	€25,637.65	€22,953.85
M.S %		(7 pikë)

(ii) Nëse fitimi i synuar është €17,500, sa krepa/kafe duhen shitur?

Fitimi i synuar në njësi = $\frac{\text{Kostot fikse totale} + \text{Fitimi i synuar}}{\text{Kontributi për njësi}}$

Për Krepa	=	$\frac{€10,895 + €17,500}{€1.36}$	=	20,879.41	krepa
Për Kafe	=	$\frac{€14,920 + €17,500}{€2.275}$	=	14,250.55	kafe

Prova:

	Crepes €	Coffee €
Total të hyrat [20,879 x €3.20]/(14,251 x €3.50)	66,812.80	49,878.50
Minus: kostot totale variable [20,879 x €1.84]/(14,251 x €1.225)	38,417.36	17,457.48
Total kontributi	28,395.44	32,421.03
Minus: kostot fikse totale (shif (a) nën (i))	10,896.00	14,920.00
Fitimi (përafërsisht €17,500)	17,499.44	17,501.03

(5 pikë)

(iii) Marzha e sigurisë në njësi dhe përqindje

M.S në njësi = Shitjet buxhetuara (njësi) - Pika e rentabilitetit (njësi)

$$\text{Pika e rentabilitetit (njësi)} = \frac{\text{Total kostot fikse}}{\text{Kontributi për njësi}} = \begin{array}{r} \text{Krepa} \\ \underline{10,896} \\ 1.36 \end{array} \quad \begin{array}{r} \text{Kafe} \\ \underline{14,920} \\ 2.28 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{M.S në njësi} = \\ \text{Krepa} = 16,800 - 8,012 = 8,788 \\ \text{Kafe} = 12,000 - 6,558 = 5442 \end{array} \quad = \quad \begin{array}{r} 8012 \\ 6,544 \end{array}$$

M.S në %
= $\frac{\text{Shitjet e buxhetuara} - \text{P.R në shitje}}{\text{Shitjet e buxhetuara}} \times 100$

$$\text{Krepa} = \frac{16,800 - 8,012}{16,800} \times 100 = 52.3\%$$

$$\text{Kafe} = \frac{12,000 - 6,544}{12,000} \times 100 = 45.4\%$$

(6 pikë)

(b) Rekomandoni se cilin nga opcionet e Bona Sh.p.k duhet të zgjedhë dhe arsyetoni përgjigjen tuaj

Bona shpk duhet të zgjedhë opcionin 2 sepse edhe pse ka kosto fikse më të larta, ky opcion:

- Ka pikë më të ulët të rentabilitetit.
- Ka koeficient më të lartë të kontributit ndaj shitjeve
(2 pikë)

[Totali: 20 pikë]

Problemi 2

Briana Sh.p.k e themeluar në Dublin në vitin 1994 aktualisht prodhon dy lloje raftet librash (të mesëm dhe të mëdhenj) për tregun irlandez dhe anglez. Kompania përdor trajtimin variabil të kostove dhe inventarit dhe përgatit paraprakisht buxhetimin për çdo tremujor. Kontabilisti u ka siguruar juve një varg informatash për tremujorin e ardhshëm që përfundon më 31 dhjetor 2015 si vijon :

Shitjet e pritura për katër muajt e ardhshëm:

	Tetor	Nëntor	Dhjetor	Janar
	€	€	€	€
Raftet e mesëm	495,000	369,000	540,000	432,000
Raftet e mëdhenj	525,000	362,500	525,000	437,500

Raftet e mesëm shiten për €90 secili dhe raftet e mëdhenj shiten për €125 secili.

Kartela e kostove standarde për secilin raft :

Materiali Direkt:

	Mesëm	Mëdhenj
Panelet e drurit për kornizë (@ €24 për fletë)	36.00	
48.00		
Kunjat e drurit (@ €0.10 secila)	2.80	3.60
Puna direkte (@ €16.40 për orë)	20.50	28.70
Shpenzimet e përgjithshme variabile të prodhimit (@ €6 për orë të punës direkte)	<u>7.50</u>	<u>10.50</u>
Total	66.80	
90.80		

Kostoja e panelëve dhe kunjave të drurit nuk ka ndryshuar në dy vitet e fundit dhe nuk pritet të ndryshojë deri në Mars. Përveç kësaj, norma e punës direkte dhe shpenzimeve të përgjithshme variabile të prodhimit aplikohen nga 1 qershori 2015 deri më 30 maj 2016.

Kompania vlerëson se më 1 tetor 2015 niveli i inventarit do të jetë :

Raftet e mesëm	1,500
Raftet e mëdhenj	1,100
Fletët e drurit	2,000
Kunjat e drurit	5,000

Për t'u siguruar se kompania mban inventar të mjaftueshëm për secilin lloj të rafteve të librave, politika e kompanisë është të mbajë në inventarin përfundimtar 20% të njësive të shitjeve të muajit të ardhshëm.

Për panelët dhe kunjat e drurit kompania synon të dyfishojë inventarin e mbajtur më 1 tetor 2015 dhe të mbajë këtë nivel të inventarit përfundimtar për secilin muaj deri më 31 mars 2015.

Kërkohet:

- (a) Përgatitni një buxhet të prodhimit në njësi për tremujorin që përfundon më 31 dhjetor 2015. (5 pikë)
- (b) Përgatitni një buxhet për blerjen e materialeve (në njësi dhe €) për çdo material për tremujorin që përfundon më 31 dhjetor. (6 pikë)
- (c) Përgatitni buxhetin e kostos së punës (në orë dhe €) për tremujorin që përfundon më 31 dhjetor 2015. (3 pikë)
- (d) Përgatitni buxhetin e shpenzimeve të përgjithshme variabile të prodhimit për tremujorin që përfundon më 31 dhjetor 2015. (2 pikë)
- (e) Përgatitni një pasqyrë të fitimit të buxhetuar për tremujorin që përfundon më 31 dhjetor 2015 bazuar në rezultatet që keni gjetur nga (a) deri në (d) . (4 pikë)

[Total: 20 Pikë]

Zgjidhja 2

(L11) Shitjet në njësi

	Tetor	Nëntor	Dhjetor	Janar
Raftet e mesëm - vlera e shitjeve	€495,000	€369,000	€540,000	€432,000
Raftet e mesëm - njësitë @ €90 secili	5,500	4,100	6,000	4,800
Raftet e mëdhenj - vlera e shitjeve	€525,000	€362,500	€525,000	€437,500
Raftet e mëdhenj - njësitë @ €125 secili	4,200	2,900	4,200	3,500

(a) Buxheti i prodhimit në njësi

Raftet e mesëm

	Tetor	Nëntor	Dhjetor
Shitjet (L11)	5,500	4,100	6,000
Inventari përfundimtar	820	1,200	960
Minus inventari fillestar	6,320	5,300	6,960
Prodhimi i kërkuar	1,500	820	1,200
	4,820	4,480	5,760

Raftet e mëdhenj

	Tetor	Nëntor	Dhjetor
Shitjet (L11)	4,200	2,900	4,200
Inventari përfundimtar	580	840	700
Minus inventari fillestar	4,780	3,740	4,900
Prodhimi i kërkuar	1,100	580	840
	3,680	3,160	4,060

(b) Buxhetimi për blerjen e materialit

Secili raft prodhohet nga fletët dhe kunjat e drurit

	Tetor	Nëntor	Dhjetor
Panelët e drurit			
Prodhimi në njësi - raftet e mesëm	4,820	4,480	5,760
Panelët e drurit për njësi (€36/€24 = 1.5 panele)	1.50	1.50	1.50
Panelët e drurit që kërkohen - raftet e mesëm	7,230	6,720	8,640
Prodhimi në njësi - raftet e mëdhenj	3,680	3,160	4,060
Panelët e drurit për njësi (€48/€24 = 2 panele)	2.00	2.00	2.00
Panelët e drurit që kërkohen - raftet e mëdhenj	7,360	6,320	8,120
Total panelet e drurit që kërkohen për të gjitha raftet	14,590	13,040	16,760
Inventari përfundimtar	4,000	4,000	4,000
Minus inventari fillestar	18,590	17,040	20,760
Total panelet e drurit që kërkohen të blihen	2,000	4,000	4,000
Kosto @ €24 për panel	16,590	13,040	16,760
Total Kosto	€ 24.00	€ 24.00	€ 24.00
	€ 398,160	€ 312,960	€ 402,240

Total blerjet e paneleve të drurit për tremujorin

€ 1,113,360

Kunja druri

	Tetor	Nëntor	Dhjetor
Prodhimi në njësi - raftet e mesëm	4,820	4,480	5,760
Kunja druri për njësi (€2.80/€0.10 = 28)	28	28	28
Kunja druri që kërkohen - raftet e mesëm	134,960	125,440	161,280
Prodhimi në njësi - raftet e mëdhenj	3,680	3,160	4,060
Kunja druri për njësi (€3.60/€0.10 = 36)	36	36	36
Kunja druri që kërkohen - raftet e mëdhenj	132,480	113,760	146,160
Total kunjat druri që kërkohen për të gjitha raftet	267,440	239,200	307,440
Inventari përfundimtar	10,000	10,000	10,000
Minus inventari fillestar	277,440	249,200	317,440
Blerjet që kërkohen	5,000	10,000	10,000
Kosto @ €0.10 për kunjë	272,440	239,200	307,440
Total Kosto	€ 0.10	€ 0.10	€ 0.10
	€ 27,244	€ 23,920	€ 30,744

Total blerjet e kunjave të drurit për tremujorin

€ 81,908

5 pikë

3 pikë

3 pikë

(c) Buxheti për kostot e punës

	Tetor	Nëntor	Dhjetor
Prodhimi – raftet e mesëm	4,820	4,480	5,760
Koha për prodhimin e secilës njësi (€20.50/€16.40 = 1.25 orë)	1.25	1.25	1.25
Total orët e kërkuara për prodhimin e rafteve të mesme	<u>6025</u>	<u>5600</u>	<u>7200</u>
Prodhimi – raftet e mëdha	3,680	3,160	4,060
Koha për prodhimin e secilës njësi (€28.70/€16.40 = 1.75 orë)	1.75	1.75	1.75
Total orët e kërkuara për prodhimin e rafteve të mëdha	<u>6440</u>	<u>5530</u>	<u>7105</u>
Total orët e kërkuara për prodhimin etë gjitha rafteve	12,465	11,130	14,305
Kosto e punës për orë @ €16.40	<u>€ 16.40</u>	<u>€ 16.40</u>	<u>€ 16.40</u>
Kosto e punës	<u>€ 204,426</u>	<u>€ 182,532</u>	<u>€ 234,602</u>
Total kosto e punës për tremujorin	€ 621,560		

3 pikë**d) Buxheti i shpenzimeve të përgjithshme variabile të prodhimit**

	Tetor	Nëntor	Dhjetor
Total orët e kërkuara për prodhim (nga (c))	12,465	11,130	14,305
Shpenzimet e përgjithshme variabile të prodhimit për orë të punës direkte	<u>€ 6.00</u>	<u>€ 6.00</u>	<u>€ 6.00</u>
Shpenzimet e përgjithshme variabile të prodhimit	<u>€ 74,790</u>	<u>€ 66,780</u>	<u>€ 85,830</u>
Total shpenzimet e përgjithshme variabile të prodhimit për tremujorin	€ 227,400		

2 pikë

(e) Pasqyra e fitimit

Shitjet		€	€
- Raftet e mesëm			1,404,000
- Raftet e mëdhenj			<u>1,412,500</u>
			2,816,500
Kosto e shitjeve			
Inventari fillestar	shënim 1	€ 248,580	
Kostot e prodhimit	shënim 2	<u>€ 2,044,228</u>	
		€ 2,292,808	
-Inventari përfundimtar	shënim 3	<u>€ 224,688</u>	
Kosto e shitjeve			<u>€ 2,068,120</u>
Fitimi bruto			<u>€ 748,380</u>

Shënim 1

Inventari fillestar	<u>Sasia</u>	<u>Kosto</u>	<u>Vlera</u>
Raftet e mesëm	1,500	€66.80	€100,200.00
Raftet e mëdhenj	1,100	€90.80	€99,880.00
Panelet e drurit	2,000	€ 24.00	€48,000.00
Kunjat e drurit	5,000	€ 0.10	<u>€500.00</u>
			<u>€ 248,580</u>

Shënim 2**Kosto e prodhimit**

Panelet e drurit	(nga (b))	€ 1,113,360
Kunjat e drurit	(nga (b))	€ 81,908
Puna	(nga (c))	€ 621,560
Shpp variable	(nga (d))	<u>€ 227,400</u>
		<u>€ 2,044,228</u>

Shënim 3

Inventari përfundimtar	<u>Sasia</u>	<u>Kosto</u>	<u>Vlera</u>
Raftet e mesëm	960	€ 66.80	€ 64,128
Raftet e mëdhenj	700	€90.80	€ 63,560
Panelet e drurit	4,000	€ 24.00	€ 96,000
Kunjat e drurit	10,000	€ 0.10	<u>€ 1,000</u>
			<u>€ 224,688</u>

Problemi 3

“Hera Sh.p.k”, me bazë në New York, prodhon varëse rrobash ekologjike të bëra nga kartoni i ricikluar. Kompania ka zhvilluar një proces të ri për prodhimin e varëseve me ndikim minimal mjedisor. Në nëntor 2017, procesi i prodhimit u filmua nga stafi i marketingut i kompanisë dhe u ngarkua në faqet e mediave sociale. Kjo rezultoi në një rritje të konsiderueshme të shitjeve në vitin 2018. Drejtori menaxhues i “Hera Sh.p.k” është i kënaqur me rritjen e shitjeve dhe dëshiron të shohë se si kjo krahasohet me shifrat e buxhetuara për vitin 2018. Informacioni i buxhetuar dhe aktual për muajin mars është paraqitur më poshtë.

Informatat e buxhetuara:

Prodhimi dhe shitjet në njësi	67,200
Çmimi i shitjes për varëse	€1.55
Materialet direkte: karton i ricikluar 5,040 Kg	€4,032
Puna direkte: 3,360 orë	€40,992
Shp. e përgjithshme variable (bazuar në orët e punës direkte)	€4,032
Sh. e përgjithshme fikse (bazuar në orët e punës direkte)	€10,752

Informatat aktuale:

Prodhimi dhe shitjet në njësi	84,000
Çmimi i shitjes për varëse	€1.45
Materialet direkte: karton i ricikluar 6,720 Kg	€5,460
Puna direkte 3,780 orë	€56,511
Shp. e përgjithshme variable	€4,536
Shp. e përgjithshme fikse	€12,663

Kërkohet:

- (a) Përgatisni një pasqyrë fitimi që tregon buxhetin original-fiks, buxhetin fleksibil dhe rezultatet aktuale. (5 pikë)
- (b) Llogaritni variancat relevante në detaje për aq sa ju lejojnë informatat në dispozicion . (13 pikë)
- (c) Shpjegoni shkurtimisht se si variancat mund të ndërliken duke dhënë në shembull që mbështet përgjigjen tuaj. (2 pikë)

[Total: 20 Pikë]

Zgjidhja e problemit 3

Shënim: Është e rëndësishme të kuptohet se kompania po përdor kostot absorbuese, pasi ka një tregues të qartë se si shpenzimet e përgjithshme fiske të prodhimit janë alokuar për produktet - duke përdorur orët e drejtpërdrejta të punës. Për sa i përket përgatitjes së variancave kjo do të thotë se do të ketë dy varianca të të sh.p.p fikse (variance e vëllimi dhe shpenzimit) në vend të vetëm variances së shpenzimeve; dhe se varianca e vëllimit të shitjeve do të përdorë fitimin standard për njësi, sesa kontributin standard për njësi

(a) Pasqyra e fitimit

Llogaritje
e

Kartela e kostos standarde	Për njësi
	€
Materialet direkte (5,040Kg /67,200 njësi) = 0.075 Kg x (€4,032/5,040 Kg) = 0.80 €/Kg	0.06
Puna direkte (3,360 orë/67,200 njësi) = 0.05 orë x (€40,992/3,360 orë) = 12.20€/orë	0.61
Sh.p.p Variable 0.05 orë x (€4,032/3,360 orë) = €1.20/orë	0.06
Sh.p.p Fikse 0.05 orë x (€10,752/3,360 orë) = €3.20/orë	<u>0.16</u>
Kosto totale e produktit	0.89
Çmimi i shitjes	1.55
Fitimi marginal standard	<u>0.66</u>

Pasqyra e fitimit

Njësitë e shitura dhe të prodhuara	67,200	84,000	84,000	
	Per njësi	Buxheti Original	Buxheti Fleksibil	Rezultatet Aktuale
	€	€	€	€
Shitjet	1.55	104,160	130,200	121,800
Minus:				
Materialet direkte	0.06	4,032	5,040	5,460
Puna direkte	0.61	40,992	51,240	56,511
Sh.p.p Variable	0.06	4,032	5,040	4,536
Sh.p.p Fikse	0.16	10,752	13,440	12,663
Kosto totale e produktit	<u>0.89</u>	<u>59,808</u>	<u>74,760</u>	<u>79,170</u>

Fitimi	0.66	44,352	55,440	42,630
				(5 pikë)

(b) Variancat

Varianca e çmimit të materialit

$$(SP - AP) \times AQ = (\text{€}0.80 - (\text{€}5,460/6,720)) \times 6,720 = -84 \text{ P}$$

Varianca e përdorimit të materialit

$$(SQ - AQ) \times SP = ((0.075\text{Kgs} \times 84,000) - 6,720) \times \text{€}0.80 = -336 \text{ P}$$

Varianca e çmimit të punës

$$(SR - AR) \times AH = (\text{€}12.20 - (\text{€}56,511/3,780)) \times 3,780 = -10,395 \text{ P}$$

Varianca e efikasitetit të punës

$$(SH - AH) \times SR = ((0.05 \text{ hr} \times 84,000) - 3,780) \times \text{€}12.20 = 5,124 \text{ F}$$

Varianca e Sh.p.p variabile – çmimi

$$(SR - AR) \times AH = (\text{€}1.20 - (\text{€}4,536/3,780)) \times 3,780 = 0$$

Varianca e Sh.p.p variabile - ekfikasiteti

$$(SH - AH) \times SR = ((0.05 \text{ hr} \times 84,000) - 3,780) \times \text{€}1.20 = 504 \text{ F}$$

Varianca e Sh.p.p fikse

$$(BFO - AFO) = (\text{€}10,752 - \text{€}12,663) = -1,911 \text{ P}$$

Varianca e Sh.p.p fikse – vëllimi

$$(AP - BP) \times SR \text{ per njësi} = (84,000 - 67,200) \times \text{€}0.16 = 2,688 \text{ F}$$

Varianca e çmimit të shitjes

$$(AP - SP) \times AV = (\text{€}1.45 - \text{€}1.55) \times 84,000 = -8,400 \text{ P}$$

Varianca e vëllimit të shitjes

$$(AV - BV) \times S(\text{Profit})M = (84,000 - 67,200) \times \text{€}0.66 = 11,088 \text{ F}$$

(13
pikë)

- (c) **Shpjegoni shkurtimisht se si variancat mund të ndërlidhen duke dhënë në shembull që mbështet përgjigjen tuaj.**

Është e rëndësishme të mos shqyrtojmë variancat në veçanti pasi ato mund të lidhen me një faktor lidhës. Shpesh një ndryshim i favorshëm për një artikull të kostos mund të rezultojë në një variancë të kundërt për një artikull tjetër të kostos. Për shembull, nëse një kompani blen materiale me cilësi më të ulët, mund të ketë një variancë të çmimeve të materialeve të favorshme. Sidoqoftë, materiali më i lirë mund të jetë më i vështirë për të punuar dhe mund të rezultojë në vonesa në prodhimin dhe vështirësitë që shkaktojnë ndryshueshmëri që ndikojnë në efikasitetin të punës

(2 pikë)

**[Total: 20
Pikë]**

Problemi 4 (20 pikë)

Nutty Fresh DAC, me bazë në Limerick, filloi punën pesë vite më parë dhe prodhon një gamë të bareve të shëndetshme muesli për tregun me pakicë. Kompania përdor një sistem të kostimit të procesit të bazuar në metodën mesatare të ponderuar për të vlerësuar prodhimin dhe inventarin. Prodhimi përfshin dy procese të thjeshta: përzierjen dhe përfundimin. Në procesin e përzierjes, përbërësit e ndryshëm kombinohen tërësisht dhe pastaj transferohen në procesin e përfundimit. Në procesin e përfundimit, përbërësit e përzier formohen në bare dhe gatohen për të krijuar produktin e përfunduar. Të gjithë përbërësit janë shtuar në fillim të procesit të përzierjes dhe nuk janë shtuar përbërës shtesë në procesin e përfundimit. Kosto e punës dhe e prodhimit, të quajtura edhe kostot e konvertimit, ndodhin në mënyrë të barabartë në të dyja proceset. Detajet që kanë të bëjnë me produktin më të njohur të kompanisë, barin Nut Crunch, për periudhën më të fundit financiare janë paraqitur më poshtë:

	Përzierja	Përfundimi
Stoqet fillestare	60,000 Kg	25,000 Kg
- Shkala e përfundimit	40%	30%
- Kostot e procesit të mëparshëm	-	€ 11,500
- Materialet	€ 15,000	-
- Kostot e shndërrimit	€ 10,625	€ 2,750
Shtesat gjatë periudhës në proces	160,000 Kg	
- Materialet	€ 38,400	-
- Kostot e konvertimit	€ 30,220	€ 20,650
Kompletuar dhe transferuar	175,000 Kg	185,000 Kg
Stoqet përfundimtare	35,000 Kg	10,000 Kg
- Shkalla e përfundimit	50%	50%

Shënim:

Pritet një humbje normale prej 5% e shtesave të materialeve (gjatë periudhës) deri në procesin e përzierjes. Çdo humbje normale (vlerë e mbeturinave) nga procesi i përzierjes mund t'i shitet një fermeri lokal për € 0,05 për Kg.

KËRKOHET:

Përgatitni llogaritjet vijuese, aty ku është e mundur, për periudhën më të fundit financiare. Ju duhet të siguroheni që të gjitha llogaritjet janë të qarta:

- (i) Llogaria e procesit të përzjerjes
- (ii) Llogaria e procesit të përfundimit
- (iii) Llogaria e humbjes normale
- (iv) Llogaria e humbjes anormale/ fitimit anormal.

20 pikë

Zgjidhja e problemit 4

Kalkulimet

Procesi i përzierjes

<i>Hyrjet</i>	Totali	Ekuivalentët njësi	
	njësi	Materialet	Kostot e shndërrimit
	Kg	Kg	Kg
Puna në proces fillestare	60,000		
Materialet e shtuara	160,000		
	<u>220,000</u>		
<i>Daljet</i>			
Puna në proces përfundimtare	35,000	35,000	17,500
Humbja normale (5% x materialet e shtuara)	8,000	0	0
Humbja anormale	2,000	2,000	2,000
Kaluar në procesin e përfundimit	175,000	175,000	175,000
	<u>220,000</u>	<u>212,000</u>	<u>194,500</u>
Kostot			
Stoqet fillestare		€ 15,000	€ 10,625
Totali i kostove të ndodhura		€ 38,400	€ 30,220
Minus vlera e mbeturinave (€□0.05 për Kg)		(€ 400)	
Totali i kostos që duhet shpërndarë	€ 93,845	€ ~~53,000~~	€ 40,845
Kosto për njësi ekuivalente	€ 0.46	€ 0.25	€ 0.21
Alokimi i kostove			
Vlera e prodhimit të transferuar në procesin e përfundimit = 175,000 Kg x €0.46 për Kg =			€ 80,500
Vlera e humbjes anormale = 2,000 Kg x €0.46 për Kg =			€ 920
Vlera e punës në proces përfundimtare (35,000 Kg, kompletuar 50%)			
Materialet: 35,000 Kg x €□0.25 =			€ 8,750
Kostot e shndërrimit: 17,500 Kg x €□0.21 =			€3,675
			<u>€12,425</u>
			<u>93,845</u>

	Totali	Ekuivalentët njësi	
Procesi i përfundimit			
<i>Hyrjet</i>			
	njësi	Kosto e procesit të përzierjes &	Puna & ShPP
	Kg	Kg	Kg
Puna në proces fillestare	25,000		
Materialet e transferuara nga përzierja	175,000		
	<u>200,000</u>		
<i>Daljet</i>			
Kompletuar dhe transferuar	185,000	185,000	185,000
Puna në proces përfundimtare	10,000	10,000	5,000
Humbja anormale	5,000	5,000	5,000
	<u>200,000</u>	<u>200,000</u>	<u>195,000</u>
Kostot			
<u>t</u>		€ 11,500	€2,750
Puna në proces fillestare			
Kostot e procesit të mëparshëm të transferuara nga përzierja		€80,500	-
Kostot e shkaktuara		-	<u>€20,650</u>
Totali i kostos që duhet shpërndarë	€115,400	<u>€92,000</u>	€23,400
			<u> </u>
Kosto për njësi ekuivalente	€0.58	€0.46	€0.12
Vlera e prodhimit përfundimtar të transferuar: 185,000 Kg @ €0.58 për Kg =			€107,300

Alokimi i
kostove

Vlera e humbjes anormale : 5,000 Kg x €0.58 për Kg =	€2,900
Vlera e punës në proces përfundimtare (10,000 Kg, kompletuar 50%)	
Kosto e procesit të mëparshëm: 10,000 Kg x €0.46 =	€4,600
Kostot e shndërrimit: 5,000 Kg x €0.12 =	€600
	€5,200
	<u>€115,400</u>
	(10 pikë)

(i)

Llogaria e procesit të përzierjes

	Kgs	€		Kg	€
Stoqet fillestare	60,000	25,625			
			Humbja normale	8,000	400
Hyrjet	160,000		Transferuar në procesin përfundimtar	175,000	80,500
Materialet		38,400			
Puna & Shpenzimet e përgjithshme të produktit		30,220	Humbja anormale	2,000	920
			Puna në proces përfundimtare	35,000	12,425
	<u>220,000</u>	<u>94,245</u>		<u>220,000</u>	<u>94,245</u>

(ii)

**Llogaria e procesit
përfundimtar**

	Kg	€		Kg	€
Puna në proces fillestare	25,000		Kompletuar & transferuar	185,000	107,300
- Kosto e procesit të mëparshëm		11,500	Humbja anormale	5,000	2,900
- Kostot e shndërrimit		2,750	Puna në proces përfundimtare	10,000	5,200
Transferuar nga përzierja	175,000	80,500			
Kostot e shndërrimit		20,650			
	<u>200,000</u>	<u>115,400</u>		<u>200,000</u>	<u>115,400</u>

(iii)

**Llogaria e humbjes
normale**

	Kg	€		Kgs	€
Llogaria e procesit të përzierjes	8,000	400	Paratë e gatshme për njësitë e dëmtuara	8,000	400
	<u>8,000</u>	<u>400</u>		<u>8,000</u>	<u>400</u>

(iv)

Llogaria e humbjes anormale

	Kg	€		Kg	€
Llogaria e procesit të përzierjes	2,000	920	Paratë e gatshme për njësitë e dëmtuara	2,000	100
Llogaria e procesit të përfundimit	5,000	2,900	Pasqyra e të ardhurave		3,720
	<u>7,000</u>	<u>3,820</u>		<u>2,000</u>	<u>3,820</u>

Problemi 5

Vela Co. prodhon dhe shet një produkt të vetëm që quhet Produkti Y. Kompania aplikon sistemin e absorbimit të kostove për vlerësimin të produkteve të përfunduara (njësive dalëse) dhe stoqeve në fund. Shpenzimet e përgjithshme të prodhimit (shpp) fikse absorbohen për njësi të prodhimit duke përdorur shkallën e paracaktuar të aplikimit bazuar në nivelin e pritur të aktivitetit prej 258,000 njësi për vite. Shpenzimet fikse të përgjithshme të prodhimit të buxhetuar për vite ishin €5,160,000.

Nuk kishte stoqe fillestare në fillim të vitit financiar. Shitjet dhe prodhimet për tre muajt e parë të vitit ishin si më poshtë:

	Muaji 1	Muaji 2	Muaji 3
Shitjet në njësi	21,000	18,000	23,000
Prodhimi në njësi	21,000	22,500	20,000

Çmimi aktual i shitjes për njësi ishte €180. Kostot variable të prodhimit për njësi ishin €80. Shpenzimet fikse të përgjithshme të prodhimit aktuale ishin si më poshtë:

Muaji 1: €410,000;

Muaji 2: €432,000

Muaji 3: €418,000.

Kostot fikse dhe administrative ishin €405,000 për secilin muaj.

KËRKOHET :

(a) Përgatitini pasqyrën e fitimit operativ për muajin1, muajin 2, muajin 3::

- (i) Sipas trajtimit të absorbimit (përvetësimit) të kostos.
- (ii) Sipas trajtimit marxhinal të kostos. (15 pikë)

(b) Shpjegoni dallimin në fitimin operativ për tre muajt sipas trajtimit të absorbimit (a)(i) dhe sipas trajtimit marxhinal të kostove (a)(ii). (5 pikë)

[Total: 20 pikë]

(a)

(i) Fitimi operativ - Trajtimi Absorbimit

	Muaji 1	Muaji 2	Muaji 3
Shitjet	3,780,000	3,240,000	
	4,140,000		
Kostot e shitjeve			
St. fillim (@ €100 për njësi)	0	0	
	450,000		
Prodhimi (@ €100 për njësi)	2,100,000	2,250,000	2,000,000
fund (@ €100 për njësi)	0	-450,000	-
<u>150,000</u>			
	2,100,000	1,800,000	2,300,000
(Mbi)/nën absorbimi	<u>-10,000</u>	<u>-18,000</u>	<u>18,000</u>
	2,090,000	1,782,000	2,318,000
Fitimi Bruto	1,690,000	1,458,000	1,822,000
Kostot fikse dhe administrative	<u>-405,000</u>	<u>-405,000</u>	<u>-405,000</u>
Fitimi Operativ	1,285,000	1,053,000	1,417,000

8 pikë

Fitimi operativ - Trajtimi variabil

	Muaji 1	Muaji 2	Muaji 3
Shitjet	3,780,000	3,240,000	4,140,000
Kostot e shitjes variabilees			
St. në fillim (@ €80 për njësi)			
Prodhimi (@ €80 per unit)	1,680,000	1,800,000	1,600,000
Zbritur Stoku në fund (@ €80 për njësi)	0	-360,000	-120,000
	1,680,000	1,440,000	1,840,000
Kontributi	2,100,000	1,800,000	2,300,000
Kostot fikse të prodhimit	-410,000	-432,000	-418,000
Kostot fikse dhe administrative	-405,000	-405,000	-405,000
Fitimi Operativ	<u>1,285,000</u>	<u>963,000</u>	<u>1,477,000</u>

6 marks

Puna

Stoku në fillim dhe fund

	Muaji 1	Muaji 2	Muaji 3
St. fillim	0	0	4,500
Njësit e prodhimit	21,000	22,500	20,000
Njësit e shitura	-21,000	-18,000	-23,000
Stoku në fund	<u>0</u>	<u>4,500</u>	<u>1,500</u>

Kalkulimi i shitjeve

	Muaji 1	Muaji 2	Muaji 3
Njësit e shitjes	21,000	18,000	23,000
Çmimi I shitjes për njësi	180	180	180
Shitjet	<u>3,780,000</u>	<u>3,240,000</u>	<u>4,140,000</u>

Kalkulimi I shkalles së paracaktuar të absorbimit =

€5,160,000/258,000 njësi = €20 për njësi

Kalkulimi mbi/nën aplikimit

	Muaji 1	Muaji 2	Muaji 3
Shpp aktuale	410,000	432,000	418,000
Shpp të aplikuara (njësit e prodhimit * €20 për njësi) (Mbi)/Nën Aplikimi	-420,000 -10,000	-450,000 -18,000	-400,000 18,000

(b) Rikonsolidimi i fitimeve :

	Muaji 1	Muaji 2	Muaji 3
Fitimi operativ – trajtimi absorbimit	1,285,000	1,053,000	1,417,000
Fitimi operativ – trajtimi variabil	1,285,000	963,000	1,477,000
	0	90,00	-60,000

Fletë për ushtrime – mos e paraqisni zgjidhjen këtu

Fletë për ushtrime – mos e paraqisni zgjidhjen këtu

Formula për provim

Analiza e regresionit

$$a = \frac{\sum Y}{n} - b \frac{\sum X}{n}$$

$$b = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{n \sum X^2 - (\sum X)^2}$$

$$r = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

$$\text{Sasia e Porosisë Ekonomike} = \sqrt{\frac{2C_0D}{C_H}}$$

$$\text{Sasia e Grupeve Ekonomike} = \sqrt{\frac{2C_0D}{C_H(1-D/R)}}$$

